Doğan Kardeş

SAYI 35 | 23 AĞUSTOS 1976 | 250 KURUŞ

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar
23 AĞUSTOS 1976
Sayı: 35 Sıra No. 1075
Yıl: 32 Cilt: 1

Sahibi:
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. adına

KEMAL ERHAN

Yazı İşleri Müdürü
ŞEVKET RADO

Yazı İşleri ve İdare:

Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ★ Doğan Kardeş P. K. 1146 - İSTANBUL ★ Telefon: 27 95 10 (Santral)

ABONE ŞARTLARI

Yurt içi adi posta, yıllık: **100 TL.** ★ Altı aylık: **50 TL.** ★ Yurt dışı uçak postası ile yıllık: **200 TL.** ★ Altı aylık: **100 TL.**
Adres değişikliği için 100 kuruşluk posta pulu göndeirlmelidir. (Abone için Divanyolu, Türbedar Sokak No. 22, ISTANBUL)

DİZİLDİĞİ ve BASILDIĞI YER:

Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.
Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.

İLÂNLARINIZ İÇİN İLÂN SERVİSİMİZE MÜRACAAT ETMENİZİ RİCA EDERİZ.

Tel.: 27 95 10

KAPAKTAKİ RESİM:
Buz pateni yıldızı.

BÜYÜK TÜRK SÖZLÜĞÜNÜ NASIL ALACAKSINIZ?

ON hafta süreyle yayınladığımız **Hayat Büyük Türk Sözlüğü** kuponlarını toplayan okuyucularımıza kitaplarını teslim etme sırası geldi. Şimdi bunları nasıl alacaklar; onu anlatacağız:

İstanbul'da olan okuyucularımız, kuponları yanlarında getirerek, yahut biriyle yollayarak «Divanyolu'nda, Türbedar Sokak 22 numarada Doğan Kardeş idare yeri» ne 25 lira vermek suretiyle bu 60 liralık (1279 sayfa) sözlüğü alabilirler veya aldırabilirler.

İstanbul dışında olanların taahhütlü posta ücreti olarak 2 lira fazlasiyle 27 lira göndermeleri gerekmektedir.

Bu 27 lirayı okuyucularımız posta havalesiyle gönderebilirler. Ancak durumu bize bir mektupla bildirmelidirler. Yazacakları mektupta şunlar bulunacaktır:

1) Dergimizden topladıkları 10 tane Sözlük Kuponu,

2) Gönderdikleri 27 lira karşılığında posta idaresince verilen makbuzun tarih ve numarası,

3) Sözlüğü alacak olan okuyucunun kendi adresi.

Demek ki İstanbul'da olan okuyucularımız kuponları idare yerimize getirerek sözlüğü 25 lira karşılığında kendileri alabileceklerdir.

İstanbul dışında olan okuyucularımız sözlüğün taahhütlü olarak ellerine geçmesi için iki lira posta ücreti ilâvesiyle 27 lira yollarken, alacakları makbuzun tarih ve numarasını kendi adresleri ve kuponlarla birlikte ayrıca bize göndereceklerdir.

Biz de kuponları ve parayı alır almaz sözlüğü okuyucumuzun adresine postalayacağız.

«Ödemeli» istemeyiniz lütfen. Çünkü alıcının yerinde bulunmaması, bu yüzden posta ile hemen ilişki kurulamaması, gecikmelere sebep olmakta ve bazı hallerde paket geri gelmektedir.

Öte yandan indirimli abone servisimiz devam ediyor. Aşağıdaki formu kullanarak bu servisten siz de faydalanabilirsiniz.

■ **DOĞAN KARDEŞ**

DAHA AZ PARA, DAHA ÇOK KOLAYLIK

DOĞAN KARDEŞ İNDİRİMLİ ABONE FORMU

. . . . . **İş Bankası Şubesine**

Adım :

Adresim :

52 DOĞAN KARDEŞ dergisi için indirimli abone ücreti olan 100 lirayı ilgililere bildirilmek üzere İstanbul İş Bankası Türbe Şubesi «1183 No'lu Neşriyat A. Ş.» hesabına havale etmenizi rica ederim.

DİKKAT: Kendi adresinizi bildirmeyi sakın unutmayın.

KENDİN UĞRAŞ KENDİN YAP

BALIK İÇİN KAPAN NASIL YAPILIR?

BALIGI anneniz tavaya, ya da ızgaraya koymadan önce onun bir kapana kıstırılması gerektiğini bilirsiniz. Onu bazen oltayla, bazen ağla yakalarız... Kapanla da yakalandığı olur. Demek ki tavada, ızgarada balık gibi bir de kapanda balık serüveni var. Ve bu, hepsinden önce geliyor. Bu sayfada balık kapanı ile ilgili resimlere bakın ve her birinin altında yazılanları okuyun. Bilseniz ne kadar kolay ve eğlencelidir balık kapanı yapmak... Biraz zihninizi yoracak olsanız siz de yenilikler bulabilirsiniz. Hem de büyük masraflar yapmadan. ■

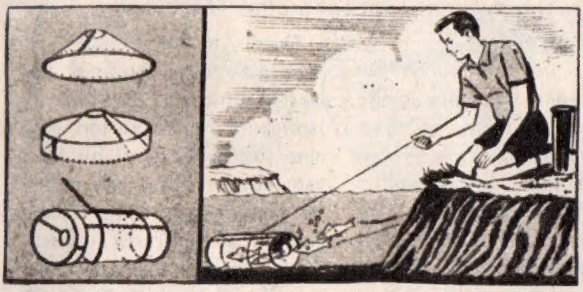

• Burada sizlere, oltasız balık tutabileceğiniz bir balık tuzağı örneği veriyoruz. 30X45 sm. boyutlarında dikdörtgen biçiminde bir plastik parçası alın. Uzun kenarlarından birini olduğu gibi bırakarak, öteki kenarlarında sırayla delikler açın.

• Deliklerden geçirerek bunu bir telle dikin. Taban için bir daire kesin, bunu da aynı şekilde dikin. Bu iki resimde görüldüğü gibi bir kapak yapın. Kenarına bir ip bağlayın, içine yem koyun. Artık kapanınız hazırdır. Kapana giren balık bir daha çıkamaz.

MİNİK BİR GEMİ MODELİ

ŞİMDİ size büyüklerinizin de yardımıyle meydana getirebileceğiniz bir gemi modeli sunuyoruz. Yazın bu sıcak günlerinde deniz, ya da nehir kenarında bulunanlar bu tekneyi hem yapmak, hem yüzdürmekle hoşça akit geçirmiş olurlar.

Teknenin üstü kamara şeklinde kapalıdır, üstünde de baca ardır. Kenarlarda daire şeklinde açılacak olan pencereleri dört köşe de yapabilirsiniz.

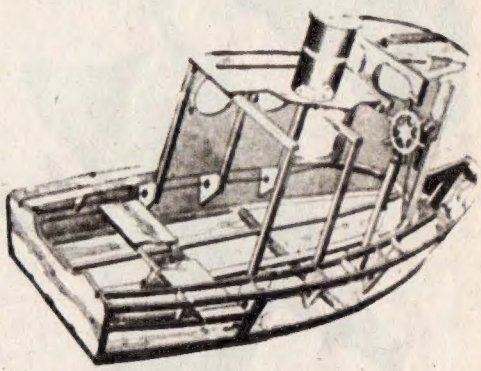

Tatilde yapabileceğiniz minik bir gemi modeli.

Teknenin suda muntazam durması için, dengeye büyük önem vermeniz gerekir. Bir yana ne uzunlukta ve ne kalınlıkta tahta koymuşsanız, karşı yanına da aynı uzunluk ve kalınlıkta koymanız lâzımdır. Eğer gene de tekneniz suda yana yatıyorsa, bunu karşı tarafına biraz ağırlık koyarak düzeltebilirsiniz. ■

GÜZEL, ÖZEL MERAKLAR

Şimdi kurutacağınız bir yaprak, kışın size neler hatırlatmaz... Onlarla tebrik kartı da yapabilirsiniz...

YAPRAK biriktirmek, çiçek kurutmak en güzel meraklardan biridir. Geçtiğimiz yaz mevsiminde onların en güzellerini saklayıp kışın hatıralarımızı tazeleyebiliriz. Tabiatı seven, çiçek ve yaprak koleksiyonu yapmak isteyenler bu yazımızı dikkatle okumalıdırlar.

Yaprak kurutmak için en iyi ağaçlar, elma ıhlamur, akağaç, kavak ve armut ağaçlarıdır. Kurutmak istediğiniz yaprakları henüz solmadan toplayın.

Yaprakların böcekli, delikli veya hastalıklı olmaması gerekir. Topladığınız yaprakları temiz yağmur suyu dolu bir kavanoz içine yerleştirin.

Kavanozu ılık bir yerde bir ay kadar bırakın. Bu süre içinde yaprağın doku kısmı çürüyecektir. Kavanozun, varsa limonlukta saklanması tercih edilir. Çünkü çürüme esnasında biraz kötü kokabilir. Daha sonra bu koku kaybolacaktır.

Yapraklar iyice çürüdükten sonra teker teker alıp çürüyen kısımları elinizle ovarak çıkarın. Bu işlem sırasında yaprağın iskeletine zarar vermemek için çok dikkatli olmalısınız. Eğer doku kolaylıkla iskeletten ayrılmıyorsa, yaprağı bir hafta daha kavanoz içinde saklayın.

Doku kısmı iyice ayrılınca yaprağı temiz suyla yıkayın. Kurutma kâğıdı ile kurulayın.

Şimdi yaprak iskeletini istediğiniz renge boyayıp koleksiyonunuza katabilirsiniz. İsterseniz renkli karton üzerine yapıştırıp güzel bir bayram veya yılbaşı kartı da elde edebilirsiniz. Hatta birkaç yaprağı birleştirerek yapacağınız güzel bir tabloyla odanızı da süsleyebilirsiniz. ■

KÖPEK BALIĞININ YARARLI YÖNLERİ

Hep zararlı olarak tanıdığımız bu canavarın insanlığa ne gibi hizmetleri geçiyor?

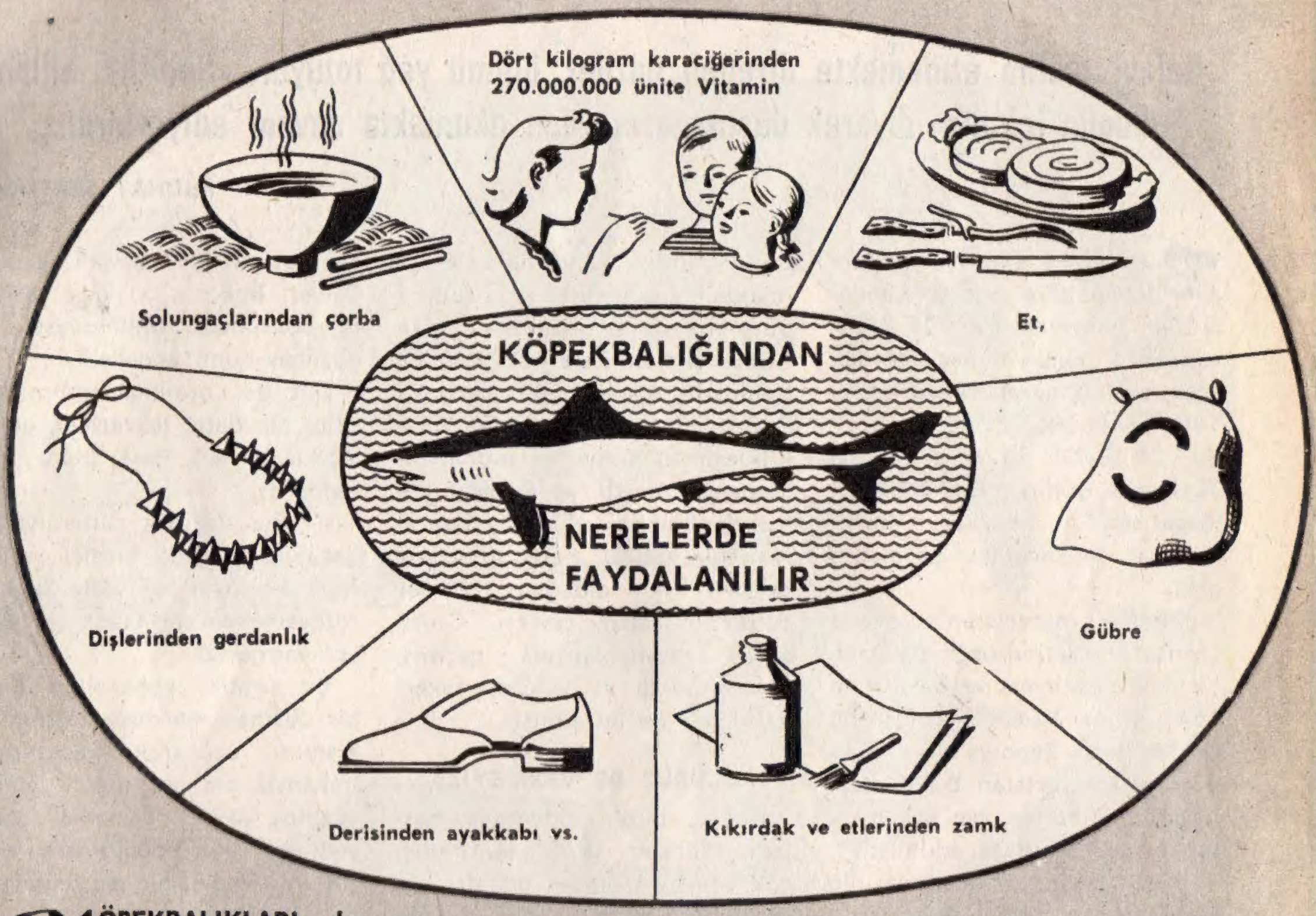

KÖPEKBALIKLARI, deniz hayvanları arasında en aç gözlü ve vahşi olanıdır. Ama hiç de faydasız değildir. 5 metreye yaklaşan boyu ve çok sert pulları olan bu hayvanın ağzı, - bildiğiniz gibi - başının altındadır. Bu sebeple, bir şeyi ısırmak için ters dönmesi gerektiği söylenir. Bazı tür köpekbalıklarının ağzında bir kaç sıra keskin diş bulunur. Dişlerini kaybettikleri zaman yerine yenisi çıkar. Bazı köpekbalıklarının dişleri ise enli ve düzdür. Köpekbalıklarının solungaçları başlarının her iki tarafındadır. Üstlerinde 5-7 delik bulunur. Kuyrukları genellikle çentiklidir. Kuyruğun üst kısmı alt kısımdan daha uzundur.

Köpekbalıkları çok iyi yüzücüdür. Bazen gemilerle günlerce yarış edip yiyecek artıklarını toplamaya çalışırlar. Küçük balığın her çeşidini yiyen köpekbalıkları deniz ürünlerini büyük ölçüde tüketir.

Bazı köpekbalıkları çok aç gözlüdür. Fakat yetkililerin söylediğine göre bu onların kabahati değil. Öylesine doymayan mideleri vardır ki, devamlı yemek ihtiyacını duyarlar.

EN BÜYÜK KÖPEKBALIĞI

En büyü köpekbalığı, «balina köpekbalığı»dır ve zararsızdır. 6 metre boyunda olan bu tür, sadece deniz mahsulü yer. Balina köpekbalığı, bilinen en büyük balıktır, çünkü daha büyük olan ve balığa benzeyen baline, aslında memeli bir hayvandır.

İnsan yiyici olarak tanınan «Beyaz köpekbalığı» tropikal denizlerde yaşar. İnsanı yem yapan bir diğer köpekbalığı da «mavi köpekbalığı»dır ki o da, adını renginden alır.

Köpekbalıklarının çeşiti çoktur. Örneğin kafası çekice benzeyen «çekiç başı», derisi leoparınki gibi benekli olan «leopar» bunlardan birkaçıdır. ■

ALDI NEMÇE BİZİ

Kaleyi teslim etmemekte direnen gaziler, ölümü yeğ tutuyor, «Şehitlik, billâhi bugün içindir» diyerek düşmana meydan okumakta devam ediyorlardı...

Yazan: MİDHAT SERTOĞLU

Bütün batı dünyasının Muhteşem diye andığı Kanunî Sultan Süleyman Han 29 Ağustos 1926 günü Mohaç meydan savaşını kazanarak Macaristan'ı Türk hâkimiyeti altına almış oldu. 29 Eylül 1526 günü ise, Türklerin Budin diye andıkları Macaristan'ın merkezi Buda-Peşte'ye mukavemet görmeden girdi.

Kanuni Macaristan'ı evvela Osmanlı devletine bağlı bir krallık haline getirmiş ve bu durum 1541 yılına kadar sürmüş, bu tarihte kral Zapolya'nın ölümü üzerine «Macaristan Budin Beylerbeyliği» adiyle bir eyalet olup o şekilde idare edilmiştir.

İkinci Viyana Kuşatmasının bir ihanet yüzünden başarısızlığa uğraması üzerine Türk ordusu 12 Eylül 1683 günü çekilmeye başlamış ve bu çekiliş ilk hamlede Belgrad'a kadar devam etmiştir. Bu arada Estergon, Viregrad, Vaç peş peşe düşmüş, hedefi Budin olan düşman, Peşte'yi bile işgal etmişti. Ancak Kara Mehmet Paşa, hayatı pahasına kaleyi vermeyip bu uğurda şehit düştü, düşman ise çekilip gitmek zorunda kaldı.

Ancak Budin'den vaz geçilmiş değildi. 2 Kasım 1684 günü yenilgiyi kabul etmiş olan düşman kumandanı Duc de Lorainne, iki yıl sonra Budin'i tekrar kuşattı. Geçen seferki yenilgiden ders almış olduğu için şimdi daha kalabalık bir ordu ve daha çok topla gelmişti. O sırada kale kumandanı bulunan ve Budin'i düşmana karşı savunacak olan Abdurrahman Paşa idi. Kendisi Yeniçeri Ağalığından yetişmiş Buğdan, Mısır, Bosna, Halep valiliklerinde, Komaniçe muhafızlığında ve Avusturya ecphesi kumandanlığında bulunmuş kahraman bir vezirdi. Yaşı, bu sırada sekseni aşkın olduğu halde bir delikanlı kadar çevikti. Ömrü savaş meydanlarında geçmiş, kahramanlığı ve yüksek askerî kabiliyeti ile ün almıştı.

«ÖLÜRÜZ DE VERMEYİZ»

Savaş, bütün şiddetiyle başladı. Türkler sayı bakımından çok azınlıkta, ancak on altı bin kişiydiler. Buna rağmen büyük bir inat ve cesaretle karşı koyuyorlardı. Hattâ, zaman zaman yaptıkları çıkış hareketleriyle düşmanı fena halde hırpalamaktaydılar. Ancak düşmanın her bakımdan maddî üstünlüğü ğittikçe ağır basmaktaydı.

Düşman kumandanı, Vezir Abdurrahman Paşaya bir haberci yollayarak kalenin «Vire» ile yâni içinde bulunanların can ve mallarına dokunulmazyıp serbestçe çıkıp gitmeleri şartıyle teslim edilmesini teklif etti; ancak, ondan şu cevabı aldı:

— Biz bugün bir devlet veziriyiz. Burası babanızın malı mıdır ki bizden isteniyor.

Türkler, bundan sonra altı misli düşmana karşı kahramanca savunmaya devam ettiler. Devlet, Budin'e iki kere yardım teşebbüsünde bulunduysa da düşman bunu engelledi.

Duc de Lorainne, teslim teklifini bir daha tekrarladı, ancak Abdurrahman Paşa bunu yine reddetti:

— Biz Vezirlik rütbesine kadar altmış yılda hizmet ve namus ile vardık. Elbette şehitlik rütbesine de varmadan bir avuç yer vermeyiz!

Bu sırada cephaneliğe düşen bir düşman mermisi, kalenin bir kısmını uçurarak kapatılması imkânsız bir gedik açtı. Şimdi, yüzbine yakın düşmanla sadece yedi bin kişi döğüşüyor, ama teslim olmayı hiç düşünmüyordu.

YARI KARANLIKTA

3 Eylül 1686 Perşembe günü güneş tutuldu ve ortalık adeta karardı. Bu yarı karanlık arasında her tarafından dumanlar tüten kale, hazin bir yıkıntı görünüşündeydi, fakat içinde hâlâ Türk'ün kahraman kalbi çarpıyor ve düşman ona bir türlü sokulamıyordu.

Ertesi Cuma günü gaziler abdest alıp helalleştiler ve ölüm eri oldular. Artık bir ümit kalmadığını bildikleri halde azimleri kırılmamıştı. Kale elden gidebilirdi; lâkin Türk'ün şerefi kurtulmalıydı.

Düşman, müthiş bir hücumla toprak kaleden şehre girdiyse de

M NAZLI BUDİN'İ

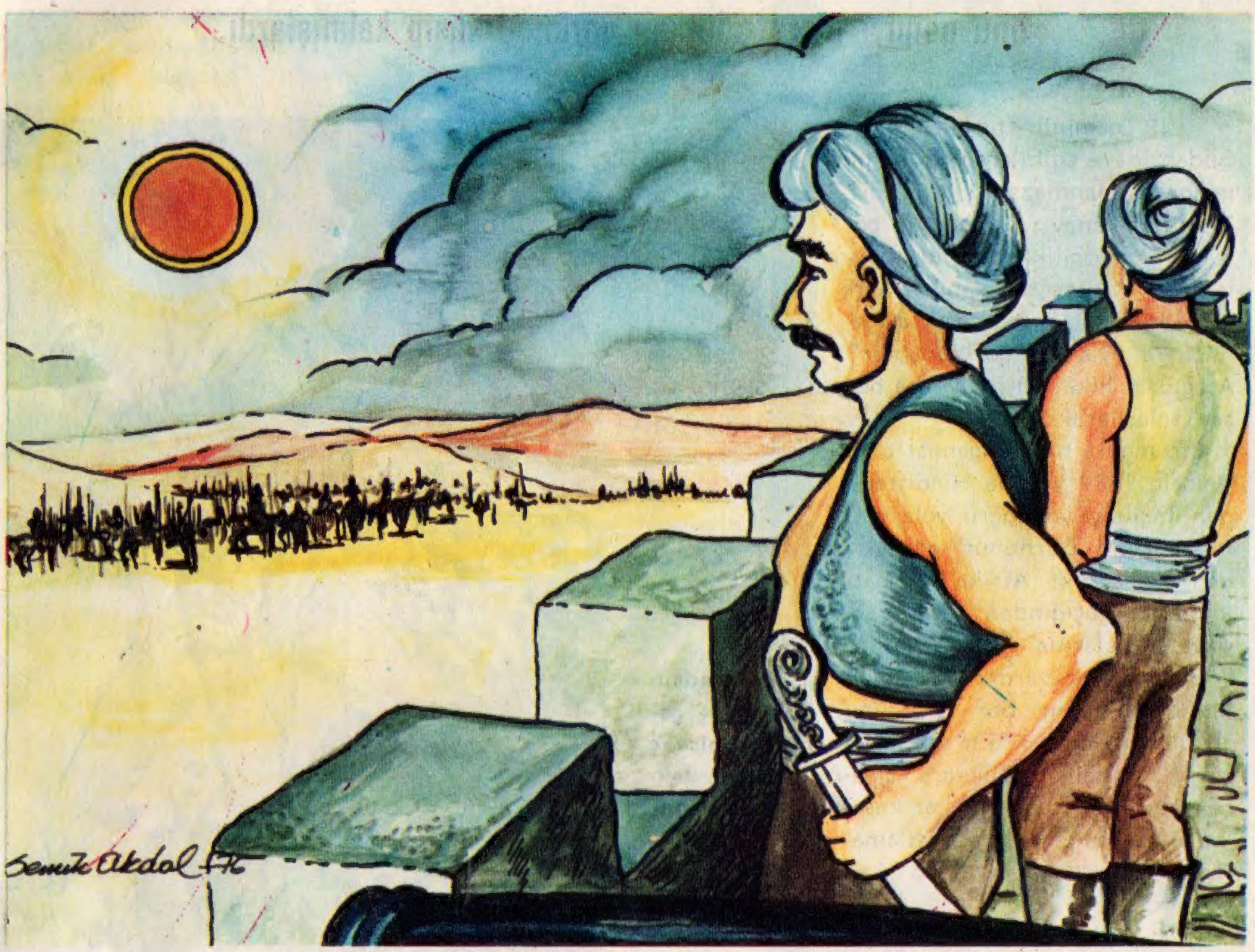

başında Abdurrahman Paşa'nın bulunduğu asker, ahali, kadın ve çoluk çocuğa kadar hep bir den karşı koydular. Her adımda cesetler yığılıyordu. Amansız bir sabah savaşı, düşmana Türk'ün acı inadını bir daha tattırdı.

Hava kararırken, Abdurrahman Paşa iç kalede Bâli Paşa meydanında kalan askeri topladı. Hepsi iki bin kişiydi. Göğsünden dökülen hırs ve hiddet yaşları ihtiyar vezirin ak sakalını ıslatıyordu. Gaziler yeniden helallaştılar. Hepsi:

— «Sultan Süleyman Han yadigârı olan Budin'i vermektense, ölmek yeğdir. Şehitlik billâhi bugün içindir. Dün atımızın nalını öpen bu kafire, bugün nasıl baş eğip teslim oluruz?» diyorlardı.

Abdurrahman Paşa kılıcını çekti, gazilerin önüne düştü. Hep birden iç kaleden çıkıp düşmanın üstüne atıldılar. Öyle bir velvele koptu ki, sanki barut mahzenine kıvılıcm düştü. Haziler, susamış oldukları şehitliği her yerde arayarak ve her biri, on yirmi düşmanı yere serdikten sonra birer birer tanrının rahmetine kavuştular. Abdurrahman Paşa da beraber.

Budin'in elden gidişi, Türk milletine pek ağır gelmişti. Onun acısını destanlar halinde yıllarca söylediler ve Tuna boylarından Yemen çöllerine kadar yıllarac koca vatan bu mısralarla inledi.

Kıble tarafından üç top atıldı,
Perşembe günüydü, güneş tutuldu
Cuma günü oldu Budin alındı,
Aldı Nemçe(*) bizim nazlı Budin'i...

■

(*) Nemçe = Avusturya

Hayalet Kaptan

Gemiciyi hastalığı bulaşmasın diye denize atmışlardı ama, bir süre sonra onu gemiyi idare ederken görünce şaşıp kalmışlardı...

İR geminin hayalet tarafından idare edibileceğine inanır mısınız?. İnanmazsınız değil mi? Biz de inanmayız. Ama gelin görün ki denizcilik tarihinde böyle bir olayın geçtiği sanılır. Gerçekte hayalet midir, yoksa gemicilere öyle mi görünmüştür? Aşağıdaki hikâyeyi okuyunca her şey anlaşılacaktır.

Bir İngiliz ticaret gemisi olan Valcain 1839 yılında Hindistan'dan İngiltere'ye doğru yola çıkmıştı. Ümit Burnunun güneyinden dolaşacak, Afrika'nın batı kıyılarının açığından geçerek anavatan sularına varacaktı.

Benguela'ya vardıkları zaman kasabanın bom boş olduğunu gördüler. Gemi açıkta demirlemişti, gemiciler filikalara binerek kıyıya çıkmışlar, fakat kasabada tek bir canlıya rastlamamaları karşısında şaşırıp kalmışlardı.

Çok geçmeden bu esrarengiz olayın sebebi anlaşıldı: Kasabada kolera baş gösterdiği için yerliler, yabancılar herkes başını alıp uzaklara kaçmıştı.

Olay gemicilerin arasında bir bomba tesiri yaptı. Az sonra içlerinden biri veya birkaçı hastalanacak, bunu başkaları takip edecekti.

Valcain, yelkenlerini kuzey doğu rüzgârı ile şişirerek bu lânetli kıyıdan uzaklaşırken vakit gece yarısına yaklaşıyordu.

Ertesi sabah kahvaltı sırasında yemeğini yiyen Walter Addison adlı genç kendini birdenbire fena hissetti. Walter Addison tayfaların en çalışkanı, en iyisiydi.

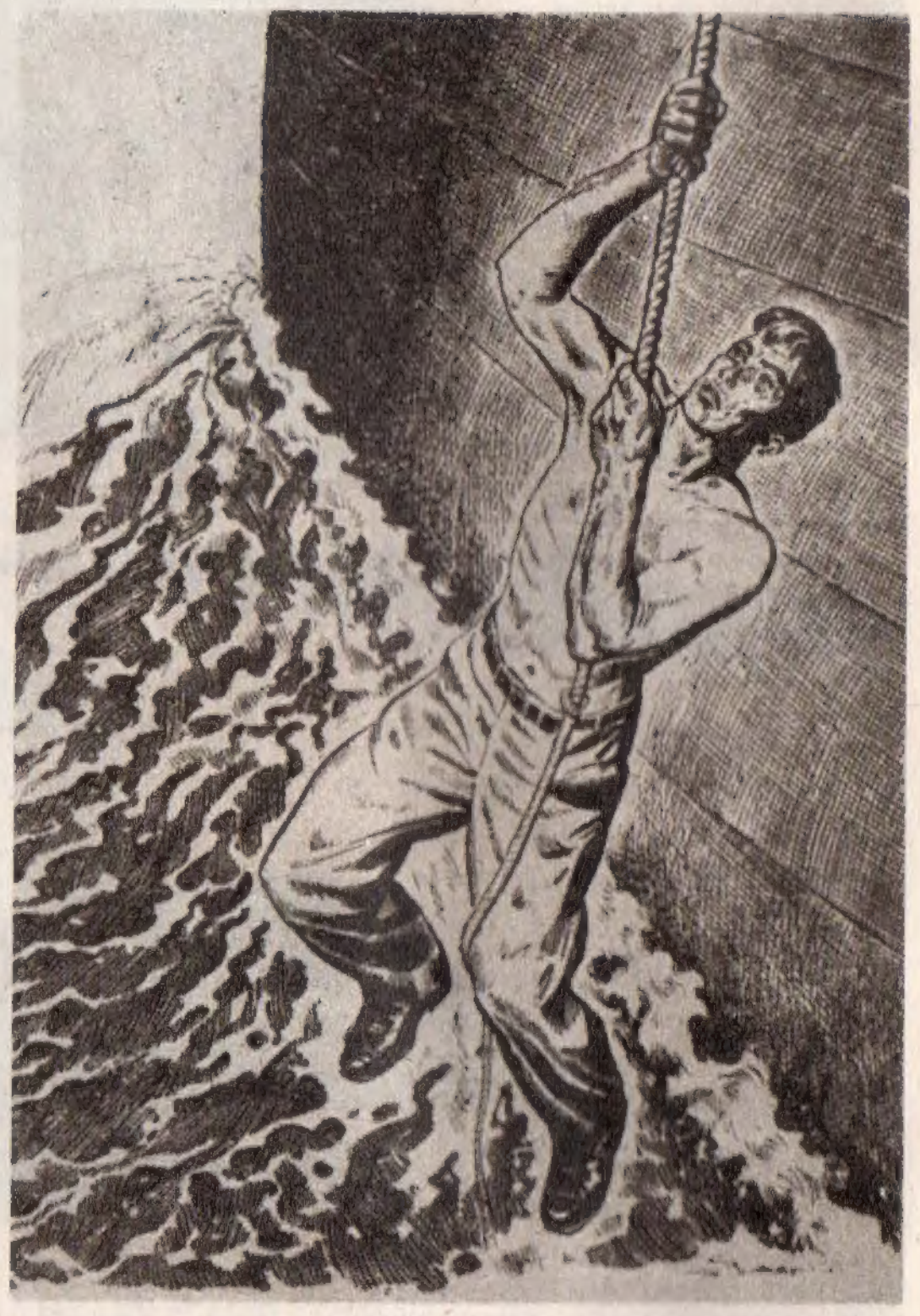

Genç adam kendine gelince birkaç kulaçta tekneye erişmiş ve ipten yukarı tırmanmıştı.

Genç adamın müthiş başı dönmeye, vücudu şiddetli sarsıntılar geçirmeye başlamıştı. Evet, bütün bunlar koleranın belirtisi olmalıydı. Aradan iki saat kadar geçmeden genç adamın vücudu kadavraya dönmüştü.

Bütün mürettebat paniğe tutulmuş gibiydi; kimse cesede dokunmak istemiyordu. Saatler birbirini takip etmesine rağmen zavallı Walter'in vücudu hâlâ olduğu gibi duruyordu. Kaptanın, cesedi örtülere sarıp kaldırılması için verdiği emirleri kimse yerine getirmiyordu.

Sonunda kaptan Johnson, ikinci süvariyle beraber cesedin bulunduğu yere gidip, Walter Addison'un vücudunu, bir beze sararak dışarı çıkardılar. O kadar acele ediyorlardı ki bezi dikmedikleri gibi, cesedin ayağına taş bile bağlamadan küpeştenin üstünden aşağıya atıverdiler. Hava sakin, deniz dümdüzdü...

Kaptan Johnson'la ikinci kaptan zavallı gencin vücudunun suların karanlıkları arasında, bir iki kere batıp çıktıktan sonra gözden kayboluşunu seyrettiler, sonra içeri çekildiler.

İHTİYAR GEMİCİ

Gece yarısına doğru hava sertleşmeye başlamıştı. Mürettebat, kaptanın bütün emirlerine rağmen nöbete çıkmamakta ayak diretiyordu.

Dümeni ihtiyar gemicilerden Bill Shippen kullanıyordu. Gece yarısı olduğunu gören yaşlı gemici, saat başı ve buçuk çanlarını çalmak üzere yerinden kalktı. Çanı çaldı. Sonra yeniden dümen dolabının başına geçti. Pusulaya göz atarak geminin yolunu kontrol etti. Normaldi, sonra bakışlarını gene okyanus geeclerinin karanlıklarına doğru çevirdi.

O vaziyette ne kadar kalmış, bilmiyordu. Bir ara birinin omuzuna dokunmasıyle irkildi! Kimsenin yaklaştığını da duymamıştı ama, omuzuna biri dokunmuştu. Yavaşça başını çevirip baktı, o anda da gözleri yuvalarından dışarıya uğrayacakmış gibi açıldı! Karşısında Walter Addison'un solgun yüzü duruyordu! Evet, koleradan öldüğü için cesedi denize atılan Walter Addison!

Yaşlı gemici bir an gözlerine inanamadı, sonra bütün kuvvetiyle bağırarak koşmaya başladı. Nereye gittiğini bilmiyordu.

İdaresiz kalan tekne rüzgârın etkisiyle dönmüş, tehlikeli bir şekilde yana yatmaya başlamıştı. Bu durumda ya yolunu değiştirip kayalarda parçalanacak, ya da alabora olacaktı.

Yaşlı gemicinin çığlığı herkesi yataklarından fırlatmıştı. Baş tarafta toplanan mürettebat dehşetle geminin kıç tarafına doğru bakıyordu. Evet orada, dümene doğru yürüyen gölge Walter Addison'un hayaletinden başka bir şey değildi. Çok geçmeden hayaletin geminin idaresini ele aldığı, az sonra da geminin burnunu dalgalara doğru çevirdiği görüldü. Hayalet gemiyi batmaktan kurtarmıştı, ama koskoca gemi bir hayalete teslim edilir miydi?

Kimse dümen dolabının bulunduğu yere yaklaşmaya cesaret edemiyordu. Çok geçmeden hayaletin, bitik bir sesle: «Arkadaşlar, n'olursunuz yetişin. Çok halsizim, müthiş üşüyorum» dediği duyuldu.

Bir an tereddüt eden kaptan Johnson hemen ileri atıldı ve iki adımda hayaletin yanına vardı. Fakat dümeni kullanan hayalet falan değil, Walter Addison'un ta kendisiydi.

.....

Olayın aslı neden sonra anlaşıldı. Walter gerçekten koleraya yakalanmıştı, ama durumu ağır değildi. Ölü sanılıp denize atılınca, soğuk suyun tesiriyle kendine gelmiş, o sıralarda gemi çok yavaş gittiğinden iki, üç kulaçta teknenin yanından sarkan bir ipi tutmaya muvaffak olmuştu. Oradan seslenmişse de kimseye duyuramamıştı. Dinlene dinlene yukarıya tırmanmış, bir müddet filika iplerine takılarak kuvvet toplamaya çalışmıştı. Çok kuvvetsiz kaldığı için yukarıya tırmanması saatler sürmüştü. Gemiye çıkınca da ilk gördüğü insana doğru sürüne sürüne ilerlemiş, sonra da doğrulup omuzuna dokunmuştu. ■

MISIRDA KEDİ EN GÖZDE HAYVAN

ESKİ Mısırlılar kediye ne derlerdi bilirsiniz? Miyo... Bu kelimeyi Türkçede tam karşılayabilmek için ona Miyav diyelim, olsun bitsin... Miyo veya Miyav. Kedi, Mısırlılar katında çok gözde bir hayvandı. Onlara evlerde, saraylarda, tapınaklarda en iyi köşeler ayrılır, rahat yaşamaları için her kolaylığı gösterirlerdi. Hele yiyecek, içeceklerine çok önem verirlerdi. Özel kedi hizmetçileri vardı.

Sebebini elbette merak edersiniz. Kedilere bu kadar önem verilmesinin sebebi, Mısır'ın ekinden yana çok zengin olmasıydı. Bu ülke dünyanın Buğday Ambarı olarak tanınırdı. Buğdaylara fare dadanmasın diye de bol kedi beslerlerdi. ■

PLAKLI BEBEKLER

NEW YORK'taki oyuncak fabrikalarının en yeni icadı şiir okuyan bebeklerdir. Küçük bir çocuk büyüklüğündeki bebeklerin içindeki özel bir yere mini mini bir şiir plağı konulmaktadır. O plak çalınırken bebeğin şiir söylediği işitilmektedir. ■

MANTAR KIZ

İŞTE JÜRİ.

JÜRİ UZUN GÖRÜŞMEDEN SONRA KARARA VARDI.. MANTAR KANUNLARINA BAĞLI KALINARAK ALINAN KARAR ŞUDUR:

MANTAR KIZ SUÇSUZDUR.

YAŞASIN.
BU KARAR HAKSIZ VE DE.....

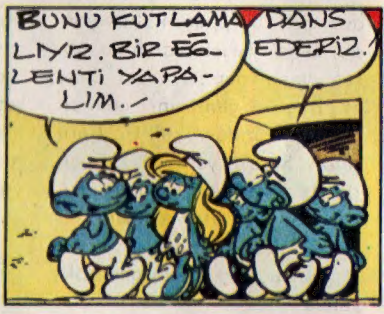
BUNU KUTLAMALIYIZ. BİR EĞLENTİ YAPALIM.
DANS EDERİZ.

İLK DANSI BENİMLE EDECEK.
NİYE BENİMLE DEĞİL.

BENİMLE EDECEK!
HAYIR BENİMLE!
HAYIR BENLE.
BING PAF.
DURUN!

RİCA EDERİM. GİDİN HAZIRLANIN. SONRA BENİ ÇAĞIRIN.

BU BÖYLE DEVAM EDEMEZ!

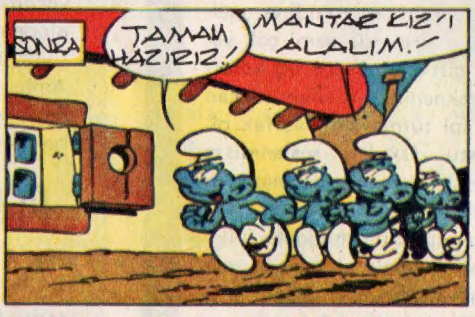
SONRA
TAMAM HAZIRIZ.
MANTAR KIZ'I ALALIM.

AAA.. CEVAP VERMİYOR
GARİP. BİR GÖZ ATALIM
TOC TOC TOC

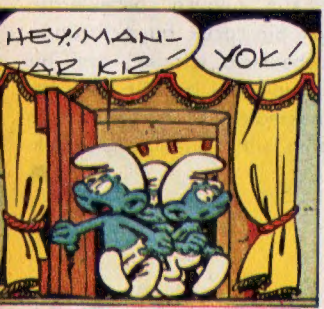
HEY! MANTAR KIZ
YOK!

NOT BIRAKMIŞ.

BEN YAŞADIKÇA BU KÖYDE BARIŞ OLMAYACAK. SİZLERİ ÇOK SEVİYORUM. OYÜZDEN GİDİYORUM. ELVEDA. MANTARNOT: BELKİ BİR GÜN DÖNERİM.
59

AFERİN ONA. KENDİNİ BİZİM İÇİN FEDA ETTİ.- NEYSE ÜZÜLMEYİN! BİRGÜN DÖNECEĞİNİ YAZIYOR.-

Şşşt!

ONU BEKLETEDURALIM! GARGAMEL'LE HESABIMIZ VAR.-

ÇOK DOĞRU!

BEKLEYİN BİRAZ!

BAKALIM.. HIMM.. EVET. OLACAK.-

BANA SABUK ÇOK SARIMSAK BULUN.-

NE YAPIYORUZ.-

ŞEY.. FISS KOS.. FIS KOS .. FIS KOS.. FIS KOS.....

EVET! EVET!

HARİKA FİKİR!

İŞE KOYULUN.-

GARGAMEL'İN YÜZÜNÜ GÖZMEK İSTEDİM.-

FİKRİ SEVDİM. AMA GARGAMELİ SEVMİYORUM.-

SONRA.

MANTAR KIZDAN HABER YOK. NE YAPIYOR ACABA.-

TOC TOC

?

NE OLUR BENİ EVİNİZE ALIN! ORMANDA YAPAYALNIZ ÇOK KORKUYORUM. KARNIM DA AÇ.-

!

İNTİKAMI MI ALACAĞIM.-

SON

ISTANBUL'U GEZİYORUZ

İSTANBUL VE MİMAR SİNAN

— 14 —

Yazan: KEMALETİN TUĞCU

SADIK Bey:

— «Pekâlâ,» dedi. «İstanbul'un yüzölçümü 5712 kilometrekare. Buna göre Konya'dan sekiz buçuk defa daha küçüktür. En küçük ilimiz de Rize. 3920 kilometrekare bir toprağı var. İstanbul'un 19 ilçesi var. Bunların beş tanesi belediye sınırları dışında. Şimdi ilçeleri sayalım: Adalar, Bakırköy, Beşiktaş, Beykoz, Beyoğlu, Eminönü, Eyüp, Fatih, Gaziosmanpaşa, Kadıköy, Sarıyer, Şişli, Üsküdar, Zeytinburnu. Bunlar on dört tane. Sınırdışı ilçeler de şunlar: Çatalca, Kartal, Silivri, Şile, Yalova. Bu ilçelerin on yedi bucağı ve hepsinin 263 köyü vardır. Şimdi İstanbul'un göllerini sayınız bakalım?»

Çocuklar:

— «Terkos gölü, Büyük ve Küçük Çekmece gölü,» dediler.

— «Peki ya akarsuları?»

Deniz:

— «İstanbul ilinin en büyük akarsuyu Riva çayı,» dedi. «Kocaelinden çıkar, Şile'den Karadeniz'e dökülür. Bundan başka Göksu, Karakulak, Küçüksu ve Kurbağalıdere var.»

Sadık Bey:

— «Aferin kahveci güzeli,» dedi. «Şimdi geç bakalım Rumeli yakasına...»

— «Hocam orada da küçük akarsular var. İstinye, Sarıyer, Büyükdere Boğazı, Kâğıthane, Alibey dereleri Haliç'e, Sazlıdere Küçükçekmece gölüne, Karasu deresi de Büyük Çekmece gölüne dökülürler. Tabii bu arada bazı kaynaklar da var ki, bunları Mimar Sinan toplayıp İstanbul'a getirmiştir.»

Öğretmen:

— «Öyleyse bundan sonraki konumuz Mimar Sinan ve İstanbul olsun,» dedi.

Sadık öğretmen çocukları toplayarak Sultanahmet'e kadar getirmiş, arabadan bir kitap alarak parka girmiş, çocukları birbirine yakın iki sıraya oturtmuştu.

— «Çocuklar, dedi. Öğleye kadar buradayız. Bakınız elimde ufak bir kitap var. Bu, eski harflerle yazılmış. Adı Tezkiretül bünyan. Mimar Sinan yaptığı bütün binaları böyle bir kitapta toplamış. Şimdi bu ünlü mimar için bildiklerinizi anlatın bakalım. Sarıkız, göreyim seni.»

Tomris:

— «Anlaşıldı, dedi. Maşa gibi her yere biz sokuluyoruz. Efendim Mimar Sinan'ın doğum yeri Kayseri'dir. Yirmi üç yaşındayken, Yavuz Sultan Selim zamanında devşirme olarak askere alındı. Kendisi Osmanlı rumlarındandır, babasının adı da Hiristo. Bazı yabancı kaynaklarda onun Macar olduğu yazılıdır. Halbuki kendi kitabında Kayserili olduğunu, orada doğduğunu yazıyor. Bu büyük Mimarın biyoğrafisini yazarken «Kuyudatı mühimme» yani «Önmeli kayıtlar» adında arapça bir kitaba baş vurulmuş, babasının adı orada yazılıymış. Bu kitabın yazılışı Mimar Sinan'ın yaşadığı devre rastladığı için doğru olduğuna inanılır.»

Murat:

— «Demek rummuş,» dedi.

Öğretmen:

— «Çocuklar,» dedi. «Bir memleketin vatandaşı olmak çok önemlidir. Ayrıca o memleketin inançlarını kabul edip müslüman olmak ve tam bir müslüman gibi iyi ve olgun bir insan olarak hayırlı işler yapmak daha önemlidir. Mimar Sinan asker ocağına girmiş, askerlik terbiyesi almış, müslüman olmuş ve en çok yapıtını acmi ve mescitle medrese olarak ortaya koymuştur. Tarihimizde nice Padişah anaları vardır ki, İslâm olup camiler yaptırmışlardır.

(Devamı var)

BILLY TOPU ALDI.
BUNU AYAKKABI YAPTI!
VE TAVASCA...
İNGİLTERE GALİP.
NEFİS BİR SOL AYAK VURUŞU.
BOMBACI MAÇI İZLİYORDU.
BU OĞLAN TIPKI SEN!
EVET. ÇOCUKLA TANIŞTIM. AMA HİÇ ÇALIŞTIRMADIM
FAKAT..
ÇOCUK BAYILMIŞ!
EVET! AYAĞINDAN ACI ÇEKTİĞİ BELLİYDİ. HAYDİ GİDELİM.
BILLY GİYİNME ODASINDA..
BUNU BANA SÖYLEMELİYDİN. TEK İLKELİYDİ OYNAMAN
SOL AYAĞIM LA OYNARIM DİYE SÖYLEMEDİM.
EVET. SOL AYAĞIN SOKİ 2 GOL ATTIN. AMA BUNDAN SONRA SÖYE.
GİYİNME ODASINDAN ÇIKACAKSIN.
BOMBACI KEN.
NEFİS BİR OYUNDU.
MAÇI TELEVİZYONDAN İZLEDİM. NASILSIN!
BOMBACI ESKİ PAPUCUN. MÜZEDEN İSTİYORLARDI BUNLARI.
AYAKKABILARI YERİSİN DEĞİLMİ OĞLUM. SANA YENİSİNİ ALIRIZ.
NEREDEKİLER SEVİNECEK.
FAKAT BEN BUNLARI ÇOK SEVİYORUM!
AYAKKABILAR NE OLACAK GÖRECEĞİZ.

(Devamı Var)

Gerçek Hikâye

İNSANLARIN ARKADAŞIYDI

Kimse ona aldırmamış, arkalarından bakakalmıştı.

ÜZEL, fedakâr, fakat talihsiz bir çoban köpeği olan Buk'un hikâyesini anlatacağız size.

Buk, on yıl süreyle kör bir ihtiyar dilenciye bağlılıkla hizmet etmiş, yaz kış parklarda hayatını onunla paylaşmış bir hayvandı.

Bir gün ihtiyar dilenci, güneş doğmadan önce, Buk'un boynunu okşarken ölüverdi. Kimse onun öldüğünü anlamadı. Buk bütün gün efendisinin ölüsüne nöbetçilik etti. Ancak akşam bir bekçi ihtiyarın öldüğünü fark etti. Böylece Buk hayatta yapayalnız kaldı.

Buk kendini çok yaşlı ve lüzumsuz bir varlık olarak hissediyordu. Gündüzleri nehir kıyısı boyunca avare avare dolaşıp, çöplükler arasında bir kemik parçası bulmaya çalışıyordu.

Bir akşam bu talihsiz köpek, bir sürü yaramaz çocuğa rastladı. Çocuklar Buk'un yolunu kestiler, onu taş yağmuruna tuttular, en sonunda da yaptıkları yetişmiyormuş gibi onu suya fırlattılar.

Buk karşı kıyıya doğru yüzerken hâlâ arkasından bağıran çocukların seslerini duyuyordu. O daima insanları, bilhassa çocukları sevmiş, onlarla zevkle oynamış, şakalaşmıştı. Şimdi ona niçin böyle davranıyorlardı? Bunu bir türlü aklı almıyordu.

BİR ÇOCUĞU KURTARIYOR

Tam kıyıya çıkmak üzere iken çok acı bir çığlık duydu... Yüz metre ötede, küçük bir kız çocuğu babasının korku dolu bakışları önünde suya düşmüştü. Küçük kız çırpınıyor, suyun yüzünde kalmaya çabalıyordu, fakat akıntı yüzünden bata çıka ötelere doğru sürükleniyordu.

Buk hiç vakit kaybetmedi. Çocuğu elbisesinin ucundan yakaladı ve kıyıya doğru sürüklemeye başladı. Sevinçten deliye dönen baba, Buck'un kurtardığı yavrusunu kucakladı.

Buk bir zaman toplanan meraklıların arasında dolaştı. Kimse ona aldırmadı bile. Herkes çocuk ve babasıyla ilgileniyordu. Buk buna pek üzülmedi. Bir okşama, bir tatlı söz onun da hoşuna giderdi, ama artık insanları anlamaya başlamıştı.

NEDEN SONRA

Daha sonraları kalabalıktan birisi köpeği hatırladı, bir başkası da onun kör dilencinin yardımcısı olduğunu söyledi. Gazetelerde, çocukla babasının köpeğe yardıma hazır olduklarını bildiren yazılar çıktı. Bütün aramalar boşuna idi. Buk bir türlü bulunamıyordu.

Onun izini on beş gün sonra buldular. Fakat artık çok geçti. Sokak köpeklerini toplayan insanlar, yaptığı iyilikleri bilmeden onu da alıp götürmüş ve zehirleyip öldürmüşlerdi. ■

AĞILDAKİ KÖPEK

KÖPEĞİN biri içinde bol saman bulunan bir ağılı pek beğenmiş ve kabarık, yumuşacık bir yatağı andıran bu yığınlar üstüne kendini bırakıvermişti. Bırakmasıyle beraber de uyuya kalmıştı.

Uykusunun en derin bir zamanında inekler geldi. Rahatsız olan köpek yerinden sıçradı. Uyku başına sıçramış, havlamaya başlamıştı. Rahatı bozulacak diye inekleri oraya sokmak istemiyordu.

Oysa inekler pek acıkmıştı. Köpeğe saldırdılar ve haklı olarak bağrıştılar:

— «Seni bencil köpek seni. Kendin saman yiyemezsin, başkalarının da yemesine meydan vermezsin. Sen cezayı hak ettin. Al bakalım sana. Al... Al... Defol buradan dışarı.»

EZOP DEDE BU MASALI İLE BİZE NE ANLATMAK İSTİYOR?

Demek ki insan kendisinin yararlanamadığı bir şeyden başkalarının yararlanmasını önlemeye kalkmamalıdır.

sizin albümünüz

KULÜP ÜYELERİMİZİ TANITIYORUZ

HİKÂYE YILDIZI ADAYLARI

1 BERKAY KILIÇOĞLU
Beşiktaş - İst.

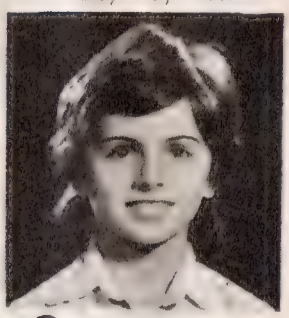

2 BERNA KILIÇOĞLU
Beşiktaş - İst.

3 HAKKI ÜNCÜ
K. Çekmece - İst.

TEST XIX

Aşağıdaki parçayı dikkatle okuduktan sonra soruları cevaplandırın.

Zeyniler köyü ilkokulu öğretmeni olmuştum. Geldiğimin galiba beşinci sabahı idi. Sıralara göz gezdirirken birdenbire kalbim heyecan ile doldu. Arka sıranın ucunda, beyaz denecek kadar uçuk sarı saçlı, duru beyaz tenli, melek gibi güzel bir kız çocuğu, inci gibi beyaz dişleriyle bana gülüyordu. Bu çocuk kimdi? Nereden çıkmıştı?

1 — Bu yazının ilk eksiği nedir?

.....

2 — Yazıdaki söz dizilerini dikey çizgi ile ayırın, kaç tane?

.....

3 — Yazıdaki ilk iki cümledeki kelimeleri sayın; kaçar tane?

.....

4 — Yazıdaki isimlerin altını çizin. Kaç tane?

.....

5 — Birinci cümlede yalın olmayan isimler hangileridir?

.....

6 — Parça hangi yapıttan alınmıştır?

.....

7 — İkinci cümledeki zarflar hangileri?

.....

8 — Birinci cümlede fiil varsa hangisi?

.....

10 — Parçanın yazarı kimdir?

.....

9 — İkinci cümledeki sıfat hangisi?

.....

18'inci testin cevapları

1 — Dizindir. 2 — Atatürk'ün. 3 — Serbest ölçü. 4 — Yüzünü, sözünü. 5 — Çocuklara. 6 — Fikirlerini benimseyerek. 7 — Ata'nın fikirleri. 8 — Tutulacak. 9 — Hepimiz. 10 — Ata'nın çalışanı sevdiğini.

Haftaya yeni bir test

Toplum önünde okuyabileceğiniz şiirler

ORDA BİR KÖY VAR UZAKTA

Orda bir köy var uzakta,
O köy bizim köyümüzdür.
Gezmesek de tozmasak da
O köy bizim köyümüzdür.

Orda bir ev var uzakta,
O ev bizim evimizdir.
Yatmasak da kalkmasak da
O ev bizim evimizdir.

Orda bir ses var uzakta,
O ses bizim sesimizdir.
Duymasak da tınmasak da
O ses bizim sesimizdir.

Orda bir dağ var uzakta,
O dağ bizim dağımızdır.
İnmesek de çıkmasak da
O dağ bizim dağımızdır.

Orda bir yol var uzakta,
O yol bizim yolumuzdur.
Dönmesek de varmasak da,
O yol bizim yolumuzdur.

Ahmet Kutsi TECER

AKILDA TUTULACAK ATASÖZLERİ

- **Dibi görünmeyen sudan geçme.**
- **Ekmeden biçilmez.**
- **Eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz.**
- **Bir vurmakla ağaç devrilmez.**
- **Ateşin dostluğu olmaz.**

ŞPRU

MAKUL DEĞİLSİNİZ!. SİZİ NEDEN GETİRDİĞİMİ GÖYLEMEMİ BEKLE-YIN BIRAZ..

SİZE DAHA ÖNCEDE GÖYLE-DİM... ÜÇGEN İNSANLIĞIN MİLİSİ İÇİN ÇALIŞIYOR..
BIRAKIN!..

GİDELİM!

GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ HER ŞEY ÇOK GÜZEL VE DAHİYANE GİBİDİR. ÖRNE ĞİN BU KÖPRÜ.. DİĞERLERİ-DE ÖYLE....
EVET ÖYLE POPA POP..

AZ SONRA
BÜTÜN ALET-LERİNİZ SAĞLAM VE ÖZEL YAYIN YAPABİ-LECEĞİNİZ GİBİ...
YAZIK KI BU GÜ-ZEL LABARATUARLAR ARTIK KULLANILMI-YOR...

TORA TORA

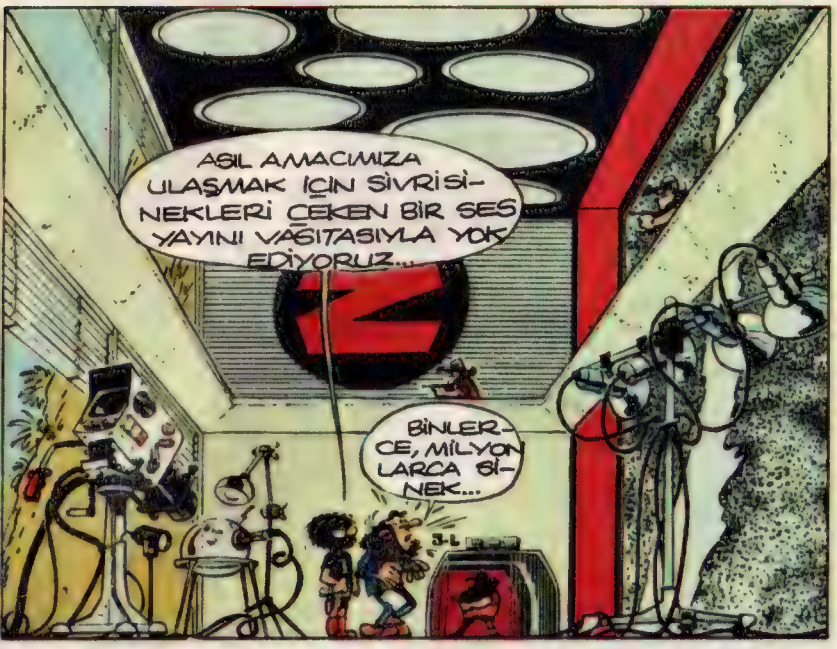

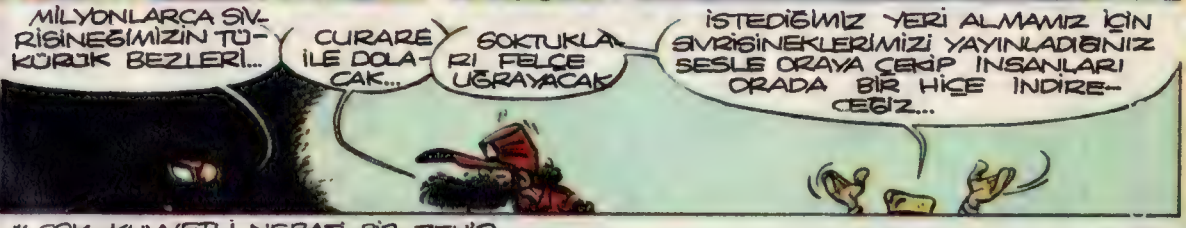

* ÇOK KUVVETLİ NEBATİ BİR ZEHİR...

BULMACA OYUN EĞLENCE

HANGİ KUŞLAR BİRBİRİNİN EŞİDİR?

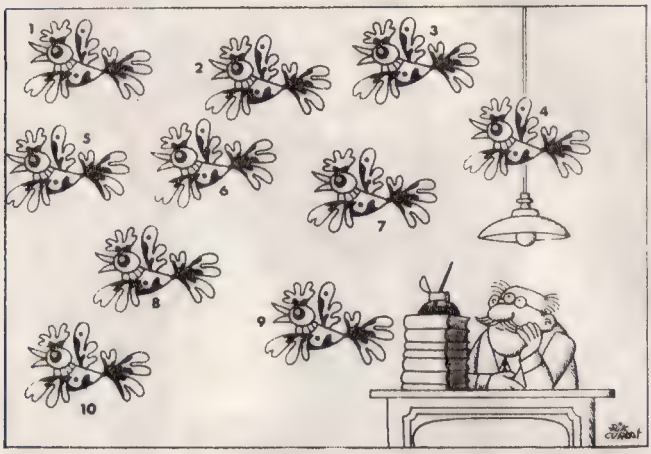

Yukardaki 10 kuştan hangilerinin birbirlerine benzediğini profesör pek ayırt edemiyor. Kendisine yardım eder misiniz?

CEVAP: 1 ile 7, 3 ile 9, 5 ile 10, 2 ile 8, ve 4 ile 6 numaralı kuşlar birbirinin eşidir.

BULMACA

	1	2	3	4	5
1	T				
2	A				
3	Z				
4	E				

SOLDAN SAĞA: 1) Saça takılan bir çeşit toka. 2) İki şeyin uzaklığından. 3) Yaşadığımız devre uygun. 4) Tersi tahıl ölçüsü.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Bayat değil. 2) Bir nehrimiz. 3) İstanbul'da bir semt. 4) Evliyaya vaadedilen. 5) Damarlarda dolaşan.

YEDİ YANLIŞ OYUNU

Acemi avcı, civarda geyik olup olmadığını anlamak için, geyik sesi çıkaran borusunu öttürmüştü. Ama daha bir dakika geçmeden etrafı geyiklerle çevrilmez mi? Geyiklerin kızgın bakışlarla kendisini süzdüklerini gören acemi avcı korkudan ne yapacağını şaşırdı. Şimdi siz onu geyikleriyle başbaşa bırakın da, iki eş resim arasındaki yedi değişikliği bulun!

DEĞİŞİKLİKLER NERELERDE:

1 — Soldan ikinci geyiğin sol kulağı görülüyor; 2 — Aynı geyiğin geneşini gösteren çizgi kayboluyor; 3 — Önde fazla bir taş var; 4 — Avcının saçları görülüyor; 5 — Sağdan 3'cü geyiğin üzerinde, ağaçların arasındaki siyahlık daha aşağıya iniyor; 6 — Avcıyla sağdan birinci geyik arasında, suda fazla bir çizgi var; 7 — Birinci geyiğin omuz çizgisi değişik.

KÜÇÜK ŞAİR'İN KİTABI

KORE'de doğmuş olan bir çocuk şairimiz şimdi Ankara'da Atatürk kolejinde okuyor. 1963 yılında babası Güney Kore Cumhuriyeti başkenti Seul'de Birleşmiş Milletler Komisyonu'nda görevli iken dünyaya gelmişti. Şiir yazmak ona doğuştan verilmiş bir kabiliyettir. Yaşça küçük ama, büyükler gibi kusursuz yazıyor. Bir de kitap çıkarmış: «Yazdıklarımda çocukluğun, çocuğun iç dünyasının izleri var. Çocuk şiirleri içtenliği yansıtır. Çünkü onların yazarı çocuktur,» diyor.

Davut Baykan adındaki bu küçük, fakat çok kabiliyetli şair çocuk, çıkardığı kitabın bir sayısını Cumhurbaşkanına göndermiş, Sayın Korutürk kendisini şu sözlerle teşvik etmiştir:

«Boş zamanlarını yaşıtlarına örnek olacak bir şekilde değerlendirdiğin için seni kutlar, ömrünün her dönemini daima başarı ve mutluluklar içinde sürdürmeni dilerim.»

Davut Baykan bir de şiir yarışması kazanmıştır. Okul çevresinde açılmış olan yarışmada birinci olmuştur. Onun yazdığı şiirlerden birkaç mısra dinlemek ister miydiniz?

Yurtta barış olmazsa, cihanda hiç olur mu?
Bizler birlik olmazsak düşman rahat durur mu?
Öc almayı, nefreti kalbimizden atalım
Sevgili yurdumuza yeni değer katalım

Şairlerimizin en genci olan Davut Baykan'ın kitabının adı «Çocuk Çocuğa»dır. Okumanızı tavsiye ederiz. ■

Davut BAYKAN

SANATÇILAR İÇİN BİR BULUŞ

Piyanoya yeni başlayanlar ya da komşularının sürekli piyano çalmasından usananlar için İngiltere'de «Minitronik» adlı bir apartman piyanosu icad edilmiştir. Bu özel aletle dilerseniz piyanoyu bir fısıltı kadar kısabiliyorsunuz. Siz de rahat ediyorsunuz, komşularınız da. Ama isterseniz bu piyanonun sesini bir salonu inletecek kadar yükseltebiliyorsunuz da.

uzaydan saldırı

Mehmet Atakan

HEDEF DÜNYA

(Devamı Var)

Mehmet

ÇITIR • PITIR

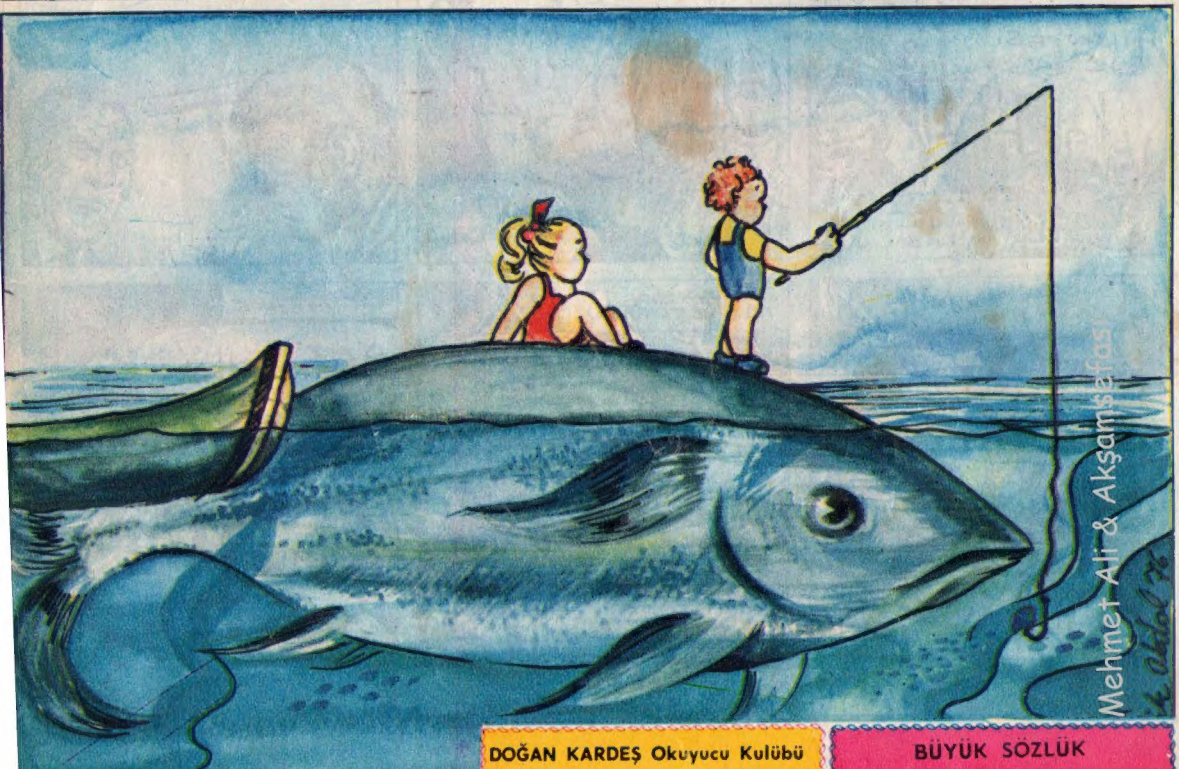

DOĞAN KARDEŞ Okuyucu Kulübü
Kuponu No : 5

BÜYÜK SÖZLÜK
Kuponu No :10